

909

SVYTURY

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavarria
— 882 —
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y 18 a 20 horas

LEIDŽIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Semanario Lituanas "EL FARO"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Isteigtas 1930 met. rugpjūčio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Correo
Argentino

Concesión 1075

FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

METAI VIII BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Sausio = Enero 27 d., 1938 Nr. 359

Kaina metams: \$ 4.00. Pusmečiui: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ata. Nr. 10 z.

Lietuvoj bus Pakeista Konstitucija

Lietuvos Seimas pradėjo svarstyti Konstitucijos pakeitimą. Maršas tekstą vėliau sužinoję paduonoma, kad Vasario 16 d. proga bus paskelbta nauja konstitucija, kurios tekstą vėliau sužinoję paduonime.

Naujoji Prancūzų Vyriausybė gavo Pasitikėjimą

Chautemps sudaryta nauja vyriausybė persitvėrė Parlamentui ir gavo pritarimą iš visų grupių atstovų, išskyrus vieną. Toks nepaprastas pasitikėjimas Vyriausybei buvo pareikštas ne dėl jos pačios sudėties, bet dėl politikos užsienio aktyvumo. Prancūzai reikėjo pasirodyti, kad ji moka pergyventi krizius, bet savo politikos su užsieniais nekeisti.

Tačiau viduriniai naujoji Vyriausybė nėra stipri. Chautemps

ra griežtai nusistatęs prieš komunistus ir šie jam negalės dovanoti tokia politika. Labai vertinama taip pat ir tas vienas opozicijos balsas, kurį padarė frontistų lyderis G. Bergery. Formaliai jis sutraukė Léonides Fronte vėnybę. Be to, jis yra žinomas kaip naujos politikos kurėjas Prancūzijoje, kuri nesiriša su Masėja, bet ir tolima nuo Berlyno bei Romos.

LIETUVOS KARALAITĖ
Dailininko Kazio Šimėnio kūrinys

Argentinoje

Pagerinimai Berisse ir Ensenadoj
La Platos Miesto Valdyba nusitarė įvesti daugiau pagerinimų uosto zonoj, kuri apima Ensenados ir Berisso miestus. Ensenadoj numatyta išgrįsti 40 gatvių, o Berisse įvesti vandentraukį plačiu mastu.

Susirūpino ricinos produkcija

Ricina šiandien ne tik vartojama pilvo išvalymui, bet ir aviacijos reikalams. Argentinoje susirūpino ricinos augimo padidinimu. Iki šiol dar mažai ji buvo kultivuojama, bet perspektyvos labai geros. Apskaičiuojama, kad ricinos augintojai gali turėti per 600 pezu iš hektaro žemės.

Paštas neklauso Miesto Valdybos įsakymo

Pašto ir Telegrafo Direkcija pranešė Miesto Valdybai, kad ji neatsižūrės nustatytos tvarkos dėl dviračiais važinėjimo centriniuose Buenos Aires zonose. Direkcija motyvuoja savo teisę Vyriausybės įstatymu ir pabrėžia, kad išvežiojimas dviračiais korespondencijos pagreitina jos gavimą.

Traukinys nukrito nuo bėgių

F. C. Central Córdoba linijoj prekinis traukinys nukrito nuo bėgių. Apdužo lokomotyvas ir 12 vagonų, kurie buvo prikrauti anglių. Mašinistas ir pėkūrys sužeisti. Nuostolių apskaitoma apie 150.000 pezu.

Dažnai nusuka svorį

„Nacion“ rašo (23 - I - 38), kad pastebėta provincijose ir net Buenos Aires mieste daug suktųjų svorįje. Labai dažnai nupirkusios šeimininkės kokius produktus, ypač iš rinkos ar gatvės pardavėjų, pasvėrusios namie randa mažesni svorį. Šiuo raginami yra inspektoriai daugiau kreipti akies į svarų tikrumą.

19 valandų Kongreso sesija

Argentinos Kongresas posėdžiavo ištisai 19 valandų priimdamas 1938 metų biudžetą. Vietos spauda pastebi, kad toks skubotas biudžeto priėmimas neleido Kongreso nariams giliau pažvelgti į samatą ir ji buvo akiai priimta.

išstatyti kandidatais, kurie yra nusižengę valstybei.

JUGOSLAVIJOS POPAI NERIMSTA

Belgrade stačiatikių popai laikė gedulingas pamaldas už mirusį Varnavos patriarką ir ta proga agitavo prieš konkordato pasirašymą su šventuoju Sostu. Prie jų prisidėjo socialistinė jaunomenė, kuri paleido šūkius prieš Stajadivauti rinkimuose. Neleista taip pat novici valdžią.

Rumunijos rabinams nebeleidžia įeiti į mokyklas

Vyriausybė išleido dekretą, kuriuo draudžia rabinams dėstyti tikybos pamokas mokyklų patalpose. Šią pareigą gali rabinai atlikti sinagogose ar kituose namuose.

RUMUNIJĄ RUOSIA DIRVĄ PASAULINIAM ANTISEMITINIAM KONGRESUI

Prof. Alex Cuza, 82 metų amžiaus, kuris užima ministerio be portfelio vietą Rumunijos Kabinete, ruošia pasaulinę opinią sušaukti pasaulinį antisemitinį kongresą, kuriame būtų išspręstas žydų gyvenamos vietos klausimas. Anot jo, netinka žydus apgyvendinti Palestinoj, nes tas kraštas priklauso arabams, bet geriausia būtų juos padėti Madagaskaro saloj. Tuo reikalu prov. Alex Cuza yra išsiuntinėjęs daug laišku į įvairius kraštus, kuriuose žydų klausimas pasirodė opus.

ŽYDŲ PILIETYBĖS PATIKRINIMAS

Rumunijos vyriausybė išleido dekretą, kad prieš rinkimus į Parlamentą būtų stropiai patikrinta žydų pilietybė. Rumunijoje yra daug žydų, kurie imigravo po karo ir pilietybių teisių neturi. Visi nepiliečiai negalės rinkimuose dalyvauti.

RUMUNIJOS SIONISTŲ KONGRESAS RUPI-
NASI EMIGRACIJA Į
PALESTINĄ

Rumunijos sionistų kongresas svarstė emigracijos klausimą į Palestiną. Nusistatė prašyti anglų vyriausybės, kad padidintų kvotą Rumunijos žydams. Manoma, kad pasiseks gauti leidimus 200 žydų. Tačiau Rumunijoje yra per 800.000 žydų ir todėl tokiam skaičiui ši kvota mažai ką padėtų.

Iš Ispanijos pilietinio karo

Nacionalistai paėmė Muletoną
Nacionalistai žūt būt pasiryžę atgauti Teruelį ir šiame fronte, kurį pasirinko patys gubernistai, parodyti savo jėgų persvarą. Šiomis dienomis nacionalistai paėmė labai svarbų strateginį punktą Muletoną. Karo žinovai tvirtina, kad dėl šio punkto paėmimo buvo pavartota didžiausi jėga, kuri primena pasaulinio karo epizodus.

Pats Teruelis bigiamas iš visų pusių apsupti. Miestegy ventojų visai nebėra. Kelias iš Teruelio į Barceloną atkirstas. Du gubernistų batalionai, kurie skubėjo pagalbon, buvo nacionalistų aviacijos visai sunaikinti.

Aviacijos bombardavimai
Abiejų pusių aviacija parodė didelį aktyvumą. Nacionalistai apmetė bombomis Barceloną, Valenciją ir kitus Viduržemio pajūrio miestus. Gubernistai atkeršydami buvo užpuolę Salamanką. Abiejose pusėse žuvo daug civilinių žmonių.

IŠ MADRIDO pasiuntinybių krautomi prisiglaudėliai į Valenciją. Jų skaičius siekia 3.500.

RAUDONOJO KRYŽIAUS intervencija įvyko pasikeitimas belaisvių tarp nacionalistų ir gubernistų. Šis pasikeitimas lietė 400 karininkų.

Iš Kinų-Japonų Konfliktų

Japonų premjero kalba Parlamente

Japonų premjeras kunigaikštis Konoje savo kalboj Parlamente palietė konfliktą su Kinija, pabrėždamas, kad Japonai nenori Kinijos pavergti, nei trečiųjų valstybių interesus užgauti, tik tai laukia, kad nauja Vyriausybė paimtų Kinijos vėliavą ir su ja galėtų susitarti dėl glaudesnio bendradarbiavimo Tolumų Rytų politikoj. Anot Japonų premjero, turi susidaryti tampa ekonominio bendradarbiavimo ryšiai tarp Japonijos, Kinijos ir Mandžūrijos. Kinija turi išsizadėti komunistinės įtakos, kuri

eina iš Sovietų Rusijos. Pažymėjo taip pat, kad konfliktui galo dar nematyti ir kartu sveikino šauniąją kariuomenę.

Eina kova septyniais frontais

Kovos Kinijoje eina septyniose provincijose, kurios sudaro tiek pat atskirų frontų. Viso Kinijoje yra 21 provincija. Dabartinis karas yra palietęs turtingiausias ir tirščiausias apgyventas provincijas su 200 milijonų gyventojų.

Štai tų provincijų vardai: Hoeh, Peh, Šan - Si, Šan - Tung, Če - Kiang, Kiang - Su, An - Vei ir Hosiandėti komunistinės įtakos, kuri

Smulkios Žinios

LATVIJOS MINISTERIS PAS
SVENTĄJĮ TEVĄ

Latvijos užsienio reikalų ministras Munters lankėsi Vatikane. Jis buvo priimtas kardinolo Paceli ir vėliau paties šventojo Tėvo. Munters pareiškė dėkingumą šventajam Tėvui už Latvijos bažnytinės provincijos naują pertvarkymą ir gražius santykius.

Latvija, kaip žinoma, yra daugiau protestantiškas kraštas, bet nežiūrint to santykiai tarp Valstybės ir Katalikų Bažnyčios yra geriausi.

ANGLIJA NORI PERORGANIZUOTI ANGLIŲ KASYKLAS

Anglų vyriausybė yra paruošusi anglų kasyklų perorganizavimo projektą, kuriuo einant turi būti sulietos didžiosios kasyklos su mažomis ir panaikintos paveldėtos arba pirktos pasinaudojimo teisės, iš kurių turi nemažai pelno žemės savininkai.

Šis projektas sukėlė kasyklų savininkų nepasitenkinimą, kurie įžiūri jame turtų socializaciją. Netrukus Parlamentas turės svarstyti šį įstatymo projektą, kuris seks didelių debatų.

ESTAI NUKOVE DU SOVIETŲ
SARGYBINIUS

Du Sovietų pasienio sargybiniai buvo parėję sieną ir mėgino Estijos pusę suimti vieną žvejį. Estų sargybiniai iššovė į aukštį įspėdami bolševikus, bet šie nepaisė. Tada buvo paleisti šūviai stačiai į juos, nuo kurių abu krito negyvi.

PARAGVAJŲ PASKELBTAS
RINKIMŲ ĮSTATYMAS

Paragvajaus Vyriausybė paskelbė naujų rinkimų įstatymą, kuriuo einant kandidatus gali išstatyti kiekviena grupė, kuri skaito 500 narių. Komunistinėms bei kitoms panašioms grupėms neleistą dalyvauti rinkimuose. Neleista taip pat novici valdžią.

Dėl Lietuvos pilietybės įstatymo

Mūsų skaitytojai jau žino iš Lietuvos Pasiuntinybės komunikato, kad išleistas naujas įstatymas, kuriuo einant nepratęsus dvejus metus savo pasą užsieny skaitosi nustoję pilietybės. Tame pačiame komunikate paaiškinama, kad galima atgauti pilietybę, paduodant prašymas Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerio vardu.

Toks jau yra įstatymas, kuris užklupo visai netikėtai daugelį Lietuvos piliečių. Beabejo, pasų sutvarkymas yra geras dalykas. Tačiau toks staigus užklupimas, be ankstyvesnio įspėjimo, labai neigiamai atsiliepė į mūsų išeiviją. Ji smarkiai moralškai sukrėsta pilietybės netekimu. O tokių yra labai daug, kadangi vietoje gyvenimui nereikalingi pasai, užtenka ji turėti tik tai pradžioje, kada išsivienijama vietos asmens liudymas (cedula). Tačiau jeigu būtų buvę daromi įspėjimai, kad pasą nepratęsimu bus nustota Lietuvos pilietybės, tai kiekvienas savo laiku būtų susitvarkęs dokumentus.

Be moralinio smūgio išeivija yra priversta pakelti piniginę naštą, kuri susidaro iš atskiro žyminio mokesnio, prašymo rašymo ir darbo dienos sugaišimo. Šį smūgį kai kas panaudoja ir savo kromeliui: jau skaitėme oficialinę spaudą, kad jos redakcijoj rašomi yra prašymai atgauti pilietybę. Savaimi aišku, kad tuo pasisidarymų mandagiai renkami peza užrašant klientams kad ir niekam netikusį kraštį.

Mums atrodo, kad reikėtų pajieškoti palengvinimo pasų sutvarkymo reikalu. Tai galėtų padaryti Lietuvos Pasiuntinybės atsikreipdama į Vidaus Reikalų Ministeriją ir prašydama, kad naujojo įstatymo vykdymas būtų sulaukymas ir duotas terminas vietoj sutvarkyti pasus. Manome, kad ir pačiam konsuliariam skyriui tatau būtų paranku, nes pilietybės atgavimo procedūra jam pačiam sudaro daug bereikalingo darbo. Tuo pačiu būtų apsaugoti piliečiai ir nuo išnaudojimo.

MIELAS SKAITYTOJAU

Jau laikas užsiprenumeruoti ŠVYTURĮ 1938 metams. Už keturius pezus, šis katalikiškas laikraštis, vienintelis Argentinoje, lankys Tave ištisus metus. Prieš dar gausi gražų "Mindaugo" draugijos vienkartinį leidinį.

Tad, mielas skaitytojai, atlik šią pareigą negaišiuodamas. ŠVYTURIO Administracija.

KERSTAUDAMAS PADEGĘ KAIMYNO NAMĄ

Siesikų valsč. Gružų k. naktį apie 24 val. užsidegė Dzigo gyvenamasis namas. Ten gyvenęs Balandis iš degančio namo išsigelbėjo išsokdamas pro langą. Sudegė namas ir Balandžio visas turtas. Iaiškinta, kad namą padegė Vladas Stašelis. Jis anksčiau su Balandžiu buvo susimušęs ir nuo to laiko kerštavo. Porą dienų prieš gaisrą ties namu buvo iškabinti grasinančio turinio rašteliai. Pas Stašelį buvo rastos kelios vinelės, kokiomis prikabinoti grasinamieji rašteliai. Sulaikytas Stašelis gy-nėsi, stengėsi įrodyti, kad įvykio metu jis kai kur buvęs, bet nesisėkė. Kauno Apygardos Teismas Ukmergės sesijoje Stašelį nubaudė ketveriais metais sunk. darbų kalėjimo.

DU MISKŲ UREDUS ISTIKO NELAIMĖS

Tauragės ir Plungės miškų urėdus istiko didelės nelaimės: plungiškis urėdas Gečius vonioje maudėsi ir besimaudant sugedo elektrą, kurią urėdas norėjęs pataisyti. Betaisydamas prisilietęs laidų ir vietoje buvo užmuštas.

Tauragės urėdo Zaleskio šeimoje buvo toks atsitikimas: urėdo žmona Zaleskienė savo bute laikė ant rankų mažą kūdikį. Zaleskių šešerių metų berniukas paėmęs šautuvą pradėjo jį spraginti ir paleido kelis šūvius. Zaleskienė buvo mirtinai sužeista ir po pusantros valandos mirė, o ant rankų laikytas kūdikis sunkiai sužeistas.

XXXX
SUDEGE 88 M. SENELIS
XII. 27 d., dienos metu, Klai-pėdos g. 29 nr. užsidegė gyvena-

mo mūrinio namo medinė salkutė, ja. Į konferenciją suvažiavo iš vi-sų skyrių po kelis atstovus, prisirinko pilnutėlė salė. Konferenciją atidarė kun. Garšva malda. Kun. Lazauskas laikė paskaitą „Vyrų uždaviniai“. Išrinkta rajono valdy-ba ir revizijos komisija.

Duryš buvo liepsnoje, ir senukas nebeturėjo pro kur išsigelbėti. Iš aplinkybių spėjama, kad norėjo prieiti prie langų, bet dūmų apsvaigintas parkrito. Jo lavoną jau sudegusį surado ir išnešė tik atvykę ugniagesiai.

80 METŲ SENUTĖ I FONOGRA-FĄ ĮDAINAVO APIE 100 DAINŲ

Tautosakos Archyvas visame mūsų krašte labai stropiai renka dainas, patarles, priežodžius ir kt. vertingą liaudies kūrybą. Kauną buvo iškviesta Ukmergės apskrities Pabaisko valsčiaus Skominių kaimo ūkininkė Augustienė. Ši arti apie 80 metų amžiaus senutė Tautosakos Archyve dainavo net penkias dienas su nedidelėmis pertraukomis. Ji moka daugybę garų, vienu laiku apie 100 autobusų, remonto dirbtuvės autobusą plovyk- ir kita. Garažas užėmė 5000 ket-virtainių metrų (pusę hektaro) plotą. Garažo statyba jau buvo baigiama ir jau buvo įreikišta apie 100.000 litų. Garažo sienos ir stog-gas jau buvo baigti statyti. Stogas dar neatstatytas ant sienų ir kolonų, o jo atstatyti ir garažo lubas. Viskas buvo statoma iš geležies ir geležbetono. Tai turėjo būti labai didelė ir graži statynys. Statybą vykdė pati miesto savivaldybė ūkio būdu.

KEDAINIUOSE ATIDARYTA NAUJA LIGONINĖ

Naujos patalpos turi du aukštus. Ligoninė galės tilpti apie 80 lovų. Namų pastatymas ir įrengimas kaštavo apie 330.000 Lt. Namų projektą darė inž. Dačinskas. Kalėdas kai kurie ligonys jau šventė naujose patalpose.

Pernai Kėdainiuose išdygo nauji gražūs gimnazijos rūmai, o šiemet miestą puošia nauji, labai reikalingi ligoninės rūmai. Ligoninės namai gražūs, moderniški.

UZPUSTĖ DAUG LINŲ

KUPIŠKIS. Del stokos vandens daugelis Kupiškio apylinkės ūkininkų linus merkė antramarkėj, tai linai ilgai mirko ir susivėlino išsklotti, o dabar atsidūrė po sniegu. Daugely vietų matosi iš po pusnių kyšant linų kauges. Ūkininkams gana daug nuostolių.

UPIŠKIO VYRŲ SUVAŽIA-VIMAS

Gruodžio 19 d. įvyko L. K. V. S-gos Kupiškio rajono konferenci-

LIEUVOJE

nebuvo staigus, tai kolonomas su-braskėjus, beveik visi darbininkai suskubo pasišalinti. Tačiau vienas darbininkas buvo griuvėsių mirtinai prislėgtas ir septyni darbininkai sunkiai sužeisti. Stačiai stebėtinu būdu visi darbininkai išsigelbėjo.

RENKA AUKAS ŽIEMOS PAVARGELIAMS

KUPIŠKIO žiemos pavargėlių komitetas jau rūpinas vargšais. Seniūnų įgalioti asmenys važinėja pas ūkininkus rinkdami aukas, kurios buvo išdalintos vargšams Kalėdų šventėms. Duosnus ūkininkai beveik iš vieno kaimo suaukoko po 4 - 5 centn. grūdų. Aukotojų pavardės ir aukoti daiktai užrašomi komiteto išleistas lapuos.

DIDELĖ STATYBOS NALAIMĖ KAUNE

Kauno miesto savivaldybė priemiestyje šančiuose šiemet pradėjo ir jau beveik baigė statyti didžiulį garažą, kuriame būtų galėję tilpti įvairiausių senų dainų, patarlių, padavimų, šokių, šoktinių dainų ir tt. Per tą laiką Augustienė į fonografo plokšteles įdainavo net apie 100 atskirų dainų.

Ir štai, gruodžio mėn. 11 dieną, tas milžiniškas pastatas beveik visai sugriuvo. Stogas savo sunkumu, sulaužęs kolonas ir keliose vietose išvertęs sienas, įgriuvo į pastato vidurį. Griuvimo laiku vidury ir ant stogo dirbo apie 250 darbininkų. Kadangi griuvimas

nebuvo staigus, tai kolonomas su-braskėjus, beveik visi darbininkai suskubo pasišalinti. Tačiau vienas darbininkas buvo griuvėsių mirtinai prislėgtas ir septyni darbininkai sunkiai sužeisti. Stačiai stebėtinu būdu visi darbininkai išsigelbėjo.

Į įvykio vietą tuoju susirinko didelė žmonių minia. Gelbėjimo darbus atliko ugnegesia ir kariai — pionieriai.

Tuoju buvo paskirta speciali komisija griuvimo priežastims tirti. Komisijos darbas truks ilgesnį laiką, nes ji turės patikrinti plano brėžinių apskaičiavimus, medžiagos patvarumą ir kitus dalykus, kad galėtų nustatyti nelaimės kaltininką.

Tokia didelė statybos katastrofa yra pirmoji Lietuvoje.

Tsb

LIEUVA KVIECIAMA DALYVAUTI LEKTUVŲ LENKTYNĖSE ANGLIJOJE

Lietuvos aeroklubas iš Londono gavo laišką kviečianti dalyvauti didelėse anglų lektuvų lenktynėse, 1938 m. birželio m. Varžybų organizatorius aviacijos kapitonas R. H. Stockeris Aeroklubui pranešė, kad minėtose varžybose Lietuvai rezervuota speciali vieta ir jie tikisi, kad mūsų lakūnai jose dalyvausią.

Netrukus Aeroklubo vadovybė šį anglų kvietimą svarstysianti.

GRUODŽIUOSE PERSOVĖ VACHMISTRĄ

Gruodžių miestely policija norėjo sulaikyti triukšmadarius, iš kurių vienas paleido kelis šūvius ir sunkiai sužeidė vachmistrą Nainį. Jis į šiaulių ligoninę atvežtas be sąmonės. Del įvykio trys sulaikyti. Įtariamai broliui Galkiai, iš kurių vienas prisipažinęs.

VIEN TIK TAMSTAI

mes sukūrėme šį puikų patarnavimą, kurį taip įvertina daugelis tūkstančių mūsų klientų.

SAUGUMĄ - GREITUMĄ - EKONOMIŠKUMĄ

MŪSU PINIGŲ PERSIUNTIMAS
MŪSU TAUPOMOJI KASA
MŪSU LAIVAKORČIŲ PARDAVIMAS
MŪSU PATARNAVIMAS LAIŠKŲ SAUGOJIM

JEI TAMSTA ESI PATENKINTAS

mes esame užganėdinti, nes esame Tamstos tikri draugai ir mūsų NAUJI RUMAI yra pastatyti Tamstos geriam patogumui ir patarnavimui, kad kaip to užsi-tarnauja didelis mūsų Banko draugas

APLANKYK TAMSTA MUS-SAVO NAUDAI-MATY
KAIP BUSI APTARNAUTAS

širdingai kviečiame

LIETUVIŲ SKYRIUS

Banco Holandès Unido

Buenos Aires Skyrius

Centraline Istaiga
B-me Mitre 234

Agencija
CORRIENTES 1900

PINIGŲ PERSIUNTIMAS — TAUPOMOJI KASA
LAIVAKORTES — Laiškų Saugojimas ir Persiuntimas

Ju gcskv nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Lietuvai Vasilie Pro-tic lapkričio 5 d. įteikęs Valstybės Prezidentui kredencialus. Jam iš dėsinės pasiuntinybės sekretorius Bingulac, o iš kairės — užsien. reikalų ministerijos pro-tokolo direktoriaus p. e referentas Kajeckas,

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Buenos Aires Lietuviai

PAMALDOS

Šį sekmadienį, sausio 30 d. pamaldos lietuviams bus atlaikytos SANTA LUCIA bažnyčioje 11 val. 45 min.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES PAMALDOS

Lietuvos Nepriklausomybės Dvi dešimtmečiui paminėti bus atlaikytos pamaldos šiose vietose:

BUENOS AIRES vasario 13 d.

BERISSE — vasario 20 d. ir ROSARIO — vasario 27 d.

Prašomos visų šių centrų kolonijos išanksto pasirošti ir skaitlingai dalyvauti.

Kun. J. Janilionis, Kolonijos Kapelionas.

PASIMELSTA UŽ KATASTROFOS AUKAS

Sekmadienį per lietuvių pamaldas Santa Lucia bažnyčioje buvo pasimelsta už Argentinos katastrofos aukas, kurių skaičiuje buvo Prezidento sūnus ir aukšti karininkai.

SVYTURIO PRIETELIŲ PASITARIMAS

Šį sekmadienį, sausio 30 d. tuoj po pamaldų SANTA LUCIA parapijos salėje įvyks SVYTURIO prietelių pasitarimas dėl sekmingo važaus pravedimo VASARIO mėnesį.

Kviečiami į šį pasitarimą visi kam brangūs lietuviškas ir katalikiškas spausdintas žodis. Parodysim savo vienybę ir galybę!

LIETUVA UŽPUSTYTA IR BE VANDENS

Privatinio laišku SVYTURIUI pranešama iš Lietuvos, kad šiemet žiema labai gili. Supustytos didžiausios pusnys, kurių nesuspėja atkasti nuo kelių. Automobilai užsisiekimas provincijoj sustabdytas. Kadangi ruduo buvo sausas, tai užalus žemei, daugely viet trūksta vandens. Kaikurie sodžiai važiuoja po keletą kilometrų parsivežti vandens.

SV. CECILIJOS CHORAS RUOSIASI

Šv. Cecilijos choras nepaprastai energiškai ruošiasi 20 metų Nepriklausomybės sukaktuvių minėjimui, kurį kaip žinome ruošia ALKF vasario 13 dieną.

Šią savaitę repeticijos paskirtos bendram susidainavimui: iš viso atskiriems balsams ir sekmadienį penkios repeticijos. Vien tik šis dainininkų judėjimas aiškiai kalba apie nepaprastai puikią ir kaip visuomet, sekmingai išpildytą programą.

SEKMINGAI PROGRESUOJA

Nuo šių metų pradžios, katalikiškos mirties savaitraštis „Saltinis“ eina patobulintas. Įvedami du nauji skyriai: Jaunimui ir Ūkininkams. Be to, žada dažniau eiti patobulintas ir net kelių spalvų. Kiekvienas „Saltinio“ numeris yra labai įdomus: jame yra rimtų straipsnių, pasiskaitymų ir įvairių žinių. Pažymėtina „Šventadienio Mintys“: kiekvienam sekmadieniui yra pritaikinti straipsniai. Kiekvienas susipažinti su šiuo įdomiu laikraščiu, tesikreipia į mūsų redakciją.

MOSŲ BENDRADARBIŲ P. JUOZAS PARSELIS

kurio eilės telpa SVYTURYJE, atsiuntė mums sekantį autografą:

„Per mielą brolių Antaną, siunčiu sveikinimus simpatiškam SVYTURIUI, linkėdamas būti broliams išveiviams tikruoju svyturiu. Gyvuok, klestėk.“

Su pagarba
Studentas Juozas Parselis

MOSŲ MAŽIEJI

PAKRIKŠTYTA: Angelė - Ona dukterė Liongino ir Eleonoros Lisau skaitės Cibulskų. Kūmais pabuvo: Jonas Ambrutis su Jadvyga Matusevičiene.

Mažytei linkime gražiai augti ir tėvams paguodos susilaukti.

KETURIOS PREMJEROS

Šv. Cecilijos choras Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėms ruošia šias premjeras: „Misa Tercia“, „Močiute širdele“, „Saulė Nusišildo“ ir „Eikim Sesės“.

Išskyrus miškas, kurios bus giedamos dviem balsais, visi suminėti lietuvių kompozitorių kūriniai yra keturiems mišriems balsams. Prie to dar priskaitant jau dainuotas giesmes ir dainas, kaip tai: himnus „Te Deum“ trim balsais ir „Ecce Sacerdos“ keturiomis balsais; „Ei, Pasauli“, „Lietuvinkų Himnas“, „Aš Mergytė“ ir daug kitų gražių dainų, gauname nepaprastai puikių dainų ir giesmių rinkinį.

Minėta koncertinė dalis solistais papildyta, kartu su vaidinimu. sveikinimais ir kitais programos kasneliais bus patiekta plačiai lietuvių kolonijai per 20 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvės, vasario 13 dieną bažnyčioje ir buvusioje Lietuvių Namų salėje; vasario 16 dieną per L. S. 2, Radio Prieto ir vasario 19 dieną, „Jose Verdi“ salione, bendrame minėjime. ALKF rūpesniu.

XXXX

SERGA

Nuo praeito sekmadienio serga mūsų laikraščio redakcinės komisijos narys, p. Z. Juknevičius.

Trečiadienį ligoniui pasijutęs blogiau, buvo pakviestas gydytojas kuris tuo tarpu ligos nenustatė.

Vakare buvo peržiūrėtas antrų sykių ir gydytojo patarimu, mūsų bendradarbis tapo patalpintas Lomas de Zamora ligoninėje.

XXXX

GULI LIGONINĖJE

Jau kuris laikas kaip guli Saenz Pena ligoninėje, kuri randasi Parque Patricios, p. Kazimieras Gailūnas.

P. Gailūnas baigdamas pargrįvo ir smarkiai susižeidė sprandą.

Ligonis guli pirmojo salėje, septintajam lovoj.

Linkime greit pasveikti.

XXXX

„EI, PASAULI“ PER ETERĮ

Ketvirtų sykių Argentinos lietuvių katalikų žodis Nepriklausomybės sukaktuvės minint pasklis galimomis „Radio Prieto“ bangomis. Ketvirtų sykių šv. Cecilijos choras p. V. Rymavičiaus gabiai dirbo, paskleis plačioje erdvėje lietuviškų melodijų garsus. Nepriklausomybės jubiliejų minint ALKF ja nori ir Lietuvos liudės įvairių galinga daina išreikšti Argentinos gyventojams. Ir todėl, vasario 16 dieną, kitų dainų tarpe bus išpildytas Vanagaičio „Ei Pasauli! Mes be Vilniaus Nenurimsim!“

Tad visų lietuvių mėgiamiausią dainą galėsime girdėti per LS 2 Radio Prieto, ateinančio mėnesio 16 dieną, 20 metų mūsų laisvės sukaktuvėse.

Lietuvišką radio valandą išrūpino ALKF-cija.

XXXX

KAD NE SU LAZDA, TAI SU PAGALIU

Lietuvos lėšomis leidžiamas „Išvien“ nelabai senai griudeno, kad bažnyčioje, mažai lankosi žmonių, Galėjo kam atrodyti, kad jam rūpėjo paskatinti žmones prie maldos. Bet paskutiniame numeryje išdroždamas marksistinio tikėjimo straipsnį aiškiai patarė visiems: „mažiau maldų“. Ir išėina, anot to priežodžio: kai žmonės nei na bažnyčion, tai su lazda juos muša, o kai eina, tai su pagaliu drožia. Toki jau bedievių etika.

PAIEŠKOJIMAS

Ponia Elena Danšienė paieško savo vyro kilusio iš Levaniškių kaimo, Šešuolių valsčiaus, Ukmergės apskr. Ji pati, ar kas apie jį žinio prašom pranešti SVYTURIUI redakcijai.

PRASOME ATSIIMTI LAISKUS

SVYTURIO redakcijoje randasi laiskai šiems asmenims: Stasei Martinaitytei (2), Onai Micevičiutei, Elenai Diazdauskaitei, Alfonsui Aparavičiui ir Mykolui Veligui.

Lietuvos Pasiuntinybė Pietų Amerikai šiuo kviečia atsilankyti į jos patalpas, arba nurodyti savo adresus, žemiau išvardintus piliečius:

1. Talačkienė Veronika,
2. Petronienė Anelė,
3. Pumputį Juozą,
4. Šeputį Praną, ar Jantkų Praną?
5. Jonušį Dominiką iš Kupiškio vals.,
6. Pežą Joną iš Klaipėdos apskr.,
7. Gončį Adomą (Gontį) iš Šiaulių vals.,
8. Matulį Kazį,
9. Dominikaitį Jurgį,
10. Lapaitį Mykolą iš Vilkaviškio vals.,
11. Petrauskus Joną ir Magdalėną,
12. Paliulį Praną iš Šiaulių apskr.,
13. Lukasiką Antaną,
14. Čepauską Praną,
15. Rutkauskaitę - Leščinskienę Jadvigą,
16. Lapušinską Antaną.

PASTABA: Jei kas iš skaityto-

Lietuvių Katalikų Užuojautos Telegrama Argentinos Prezidentui

Del ištikusios nelaimės, kuri skaudžiai palietė Argentinos Prezidento šeimą ir Argentinos karinomenę, Lietuvių Katalikų Bendruomenė pasiuntė šio turinio užuojautos telegramą.

Excelentísimo Señor Presidente de la República General A. P. Justo. Casa de Gobierno

La Colectividad Católica Litwana cumple el sagrado deber de expresar los sentimientos de la mas íntima adhesión en el dolor que aflige al hogar de Vuestra Excelencia, a las instituciones armadas del país y a la República entera, unánimemente conmovida.

Pbro. Janilionis

Capellan de la Colectividad Litwana Católica.

Ši telegrama lietuviškai taip skamba.

Lietuvių Katalikų Bendruomenė laiko savo šventą pareigą pareikšti giliausios užuojautos jausmus skausmą, kurį palietė Jūsų Ekselencijos šeima, karinės krašto įstaigos ir vieningai sujau-dino visą Respubliką.

Kun. Janilionis

Lietuvių Katalikų Bendruomenės kapelionas

Ši telegrama buvo pakartota visoje Argentinos didžiojoje spaudoje. Gen. Justo atsakė taip:

Presbítero Janilionis Capellán de la Colectividad Litwana Católica - Herrera 287

Envíele mi agradecimiento por el expresivo pesame que me transmite en nombre de esa colectividad.

Justo. — Presidente Nación

Žemiau, paduodame vertimą lietuviškai:

KUNIGUI JANILIONIUI, LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENES KAPELIONIUI. — Herrera 287, Capital.

Dėkoju už reikšmingą užuojautą, kurią pareiškėte minėtos Bendruomenės vardu.

Justo. — Valstybės Prezidentas.

„GELEŽIES KARALAITĖ“ IR „KAUSU NUZDE MOTINĄ“

Amerikos „geležies karaliaus“ Campbelio rūmuose Kalėdų naktį įvyko šurpus nuotykis. Visa šeima ir svečiai, jų tarpe žymūs anglų aristokratai, linksminosi prie žerinės eglutės Campbelių dvare. „Geležies karaliaus“ dukterė Campbelytė, išgėrusi svaigalų

daugiau, negu reikia, paveikė morintip pasivažinėti automobiliu. Motina tam dukters sumanymui pasipriešino. Įvyko motinos ir dukters labai kraštas ginčas.

Campbelytė išbėgo laukan, bet automobilio raktas buvo pas motiną. Mergina pasiėmė revolverį ir grįžo į rūmus. Matyt, grįžusi dukterė puolė motiną, kuri užstojo svečiai. Gana to, kad kilo grumtynės, per kurias subildėjo du revolverio šūviai. Viena kulka atsimušė į sieną, o kita pataikė į Campbelenę. Sunkiai sužeista moterį nugalbėjo į kliniką, kur ji netrukus, nors ir imtasi greitų gydymo priemonių, mirė.

Įvykis visoje Amerikoje padarė labai sunkų įspūdį, juo labiau, kad jis atsitiko didikų šeimoje. Alkoholis ir lūšnose, ir rūmuose visur tas pats, visur jis savo padaro.

Pasiuntinybė

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS IR KONSULATO SKYRIAUS

adresas
CERRITO 1493
TELEFONAS 44-5243

Priėmimo valandos: nuo 10 iki 12 ir nuo 14 iki 16 val.
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Pasiuntinybė uždaryta Lietuvos įstatymu nustatytomis dienomis ir Argentinos respublikos svarbiomis šventėmis.

LIETUVOS KONSULATO MONTEVIDEO

adresas
20 de Setiembre 1415
Telefonas 41-0350

Priėmimo dienos ir valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 11 iki 12 val.

Zoologine tema

Ji: „Ar katės priklauso prie plešriųjų?“
Jis: „Taip, mano katytė!“

Neatuoikieliu

— Ai, panele Elze, kad aš įspėjau kelią į tamtos širdį! — taria, šokdamas su ja, Jonas.
— Jei tamsta manai, kad kelias eina per mano kojų pirštus, labai klysti, — pasijuokia Elze.

Smalkus Viršininkas

Jis: — Mano brolis dirba tóki darbą, kur turi 5.000 žmonių savo priežiūroje.

Ji: — Kur jis, kaip jis dirba?

Jis: — „Vlo kapines!“

Berisso Lietuviai

SUSIRINKIMAS

Sausio 30 dieną, 9 valandą ryto, draugijos raštinės bute, g-vė Napoleos 4260 šaukiamas draugijos „Mindaugas“ ekstrā narių susirinkimas. Prašome visus narius punktualiai ir skaitlingai atsilankyti.

Valdyba

REPETICIJOS

Tą pačią dieną, t. y. sausio 30 d. trečią valandą po pietų, Ukrainiečių salione, gv. Montevideo 1088 įvyks draugijos „Mindaugo“ choro repeticijos vasario 16 dienos minėjimui pasiruošti. Visi lietuviai myli lietuvišką dainą prašomi atsilankyti.

Vasario 6 dieną, sekmadienį, „Isla Paulina“, „Mindaugo“ dr-ją rengia nepaprastą pikniką. Šis piknikas plačiai organizuojamas su įdomia sporto ir meno programa, už ką bus duodamos stambios premijos.

Vasario 20 dieną, sekmadienį, „Mindaugo“ draugija rengia 20 metų Lietuvos Nepriklausomybės gyvavimo sukaktuves. Iš ryto bus atlaikytos lietuviškos pamaldos ir po pietų, Ukrainiečių salėje pilietinis minėjimas su gražia ir turininga programa.

Šiomis dienomis „Mindaugo“ draugija jau atidavė spausuvei vienartinį leidinį pašvęstą Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų paminėjimui. Pirmoji eilė gaus minėtą leidinį visi kurie dalyvaus „Mindaugo“ dr-jos 16 vasario minėjime, ir sulig sutarties metiniai ŠVYTURIO skaitytojai. Atskira kaina 50 centų.

RUOSIA TRIUMFALISKA MINĖJIMĄ

Berisse, Ukrainiečių tautiškoji kolonija, rengia 19 metų Nepriklausomybės sukaktuvių minėjimą. Minėjimą rengia nuosavame salione gv. Montevideo 1088, sausio 29 d. 9 val. vakaro. Daug lietuvių ruošiasi dalyvauti nes yra rengiama įdomi programa ir šokiai.

NEPAPRASTAS PIKNIKAS

Labai įdomų pikniką „Paulino“ saloje ruošia „Mindaugo“ draugija vasario 6 dieną. Visi Berissie-

čiai labai domisi, nes pirmu sykiu parodys savo futbolistinius gabumus dvi čiagimių komandos, pp. Rymavičiaus ir L. Ivoškevičiaus vadovaujamos. Daugelis ruošiasi važiuoti iš pat ryto žiūrėti žaidimų ir dalyvauti šioj gražioje ir linksmoje gegužinėje.

Zaidikams pagerbti „Mindaugas“ ruošia pietus „Cordero Asado“.

Irašipiknikaruošius

SUNKIAI SUSIRGO

Žinomas Berisse prieškarinės emigracijos lietuvis ir „Armour“ fabriko aukštas valdininkas p. Juozas Leipus sunkiai susirgo sausio 17 dieną. Gydo trys gydytojai ir konstatuoja, kad išgis, tik vaistai brangiai kainuos. Ligonis šiuo laiku jaučiasi geriau. Linkime greitai pasveikti.

ATSISAKĖ NUO BENDRO NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMO

„Mindaugo“ draugija raštu kreipėsi į draugiją „Vargdienis“ kviesdama drauge minėti Nepriklausomybės sukaktuves. Minėtoji draugija netik kad atsisakė nuo bendro minėjimo, bet ir su „Mindaugo“ draugija nutraukė santykius, neduodami jokio atsakymo į antrąjį kvietimą.

„Mindaugo“ dr-jā aktyviai rengiasi prie minėjimo, kuris įvyks vasario 20 dieną su plačia programa: iš ryto pamaldas atlaikys J. E. La Platos Vyskupas monsenjoras D. Serafini, o po pietų įvyks pilietinis minėjimas. Programa bus paskelbta vėliau.

LIETUVA GAVO 58 PREMIJAS

Paryžiaus parodoj Lietuva gavo 58 premijas, buvo išstatę eksponatus 44 dalyviai. Premijų paskirstymas toks: 8 Grand Prix, 11 garbės diplomų, 21 aukso medalis, 12 sidabro ir 6 bronzos. Smulkesni duomenys prancūzų spaudoj bus paskelbti 1938 m. sausio mėn. gale.

ČEKOSLOVAKIJOS vyriausybė tariausi su Burgos valdžia delp askirimo savo agento, kuriuo numatomas Dr. Berka.

Vilniuj

Iškilmės Lietuvių Ligoninėje

Lietuvių Ligoninės (Klinikos) direkcijos rūpesčiu, Kalėdų pirmąją dieną Ligoninės bute buvo atlaikytos pamaldos. Mišias laikė šv. Mikalojaus parapijos klebonas kunigas G. Čibiras. Mišių metu giedojo kalėdines giesmes parapijos lietuvių choras, kompozitoriaus J. Siniaus vedamas. Mišių klausė beveik visi ligonys, kurie su lovomis buvo išnešti į ilgą, gerai prikurtą koridorių, kurio gale buvo įtaisytas altorius.

Po mišių buvo perskaityta lenkiškai ir lietuviškai evangelija.

Antra iškilmė dalis — Išganytojo statulos pašventinimas. Direkcijos rūpesčiu, prie laiptų tarp pirmo ir antro aukšto yra pastatyta artistiška pagaminta Išganytojo statula, kuri ypač gražiai atrodė languose išpašytų spalvotų virazų fone. Prie virazų gaminimo prisidėjo Vytauto Didžiojo gimnazijos mokiniai.

Statulą pašventino taip pat kun. K. Čibiras, pasakęs tai progai pritaikintus lietuviškus ir lenkiškus pamokslėlius.

Šiose iškilmėse dalyvavo nemaža lietuvių, lenkų ir gudų visuomenių atstovų. Buvo matyti ir kai kurie Vilniaus Universiteto medicinos profesoriai.

Kaip žinome šiuo metu lietuvių Ligoninė Vilniuje yra vienintelė privatinė ligoninė, įrengta pagal visus medicinos mokslo reikalavimus. Ligoninė laiko Lietuvių Sanitarinės Pagalbos Draugiją. Ligoninės vedėjų yra žinomas visame Vilniaus krašte dr-as Vytautas Legeika.

XXXX

Vienartiniai leidiniai

Prieš Kalėdas išėjo Vilniuje du vienartiniai leidiniai: „Lliustuotas žurnalo pavidalo „Kalėdų Mintys“ ir „Šventadienis“. Pirmojo redaktorius ir leidėjas L. Čincikas antrojo — L. Čincenas.

Konfiskavimai

Prieš Kalėdas, miesto storas-tai įsakius, buvo sukonfiskuotas dvimėnesinio lietuvių kultūros žurnalo „Lietuviškas Baro“ 6-as numeris.

Tuo pačiu maždaug metu buvo sukonfiskuotas „Vilniaus Žodžio“ 58-as nr.

IŠ BERISSO

SERVICIOS FUNEBRES
Išdesio valandoje Tamstai gerai ir sąžiningai patarnaus vien tik

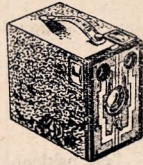
BOCCIA H-nos.

Representante

LAFEUDO H-nos.

BARCELONA 4 4 5 2
U. T. 22 — BERISSO

Turį įvairius ir gerai įrengtus vežimus: vestuvėms, krikštynoms ir pakasymoms. Naktinis patarnavimas.

FOTO

BERMAN

Nueva York y

Valparaiso,

Berisso, F.C.S.

Daro specialias fotografijas skerdyklų karnetas

Ištremtas iš palinijo ruožo
Prieš Kalėdas, Brėslaujos sto-

rautos įsakymu, buvo ištremtas iš palinijo ruožo buvęs „Ryto“ skaityklos vedėjas Mažnuose Bronislovas Sabukas.

Ar Tamsta Žinai kad...

Lietuvos kunigaikštis Adakris buvo užėmęs Romą 476 metais.

Žaidimas kauleliais išrastas 1183 metais prieš Kristaus gimimą.

Aukščiausias pasaulyje kalnas vardu „Evarast“ randasi Azijoje ir turi apie 9 kilometrus aukščio.

Paprastą, statyboje vartojamą plytą suspausti reikia 45.000 kilogramų naštos.

Juokai

Pasekmės

—Kaltinamasi, ar buvai kada teismo baustas, — klausia teisėjas.

—Taip, prieš dešimtį metų — už maldymąsi neleistojie vietoje, — atsako kaltinamasai.

—Na, o toliau?

—Toliau aš visiškai nebesimaudžiau.

Išgainingas dėsniis

—Jūsų vedybos, tur būt, tikrai pavyzdingos, — taria Plaukiui jo kaimynas. — Kiek metų greta gyvename, o nē karto negirdėjom jūs bariantis. Tur būt, tamstos ir tamstos žmonos nuomonės niekad nesiskiria?

—Oi, ir dar kaip.

—Ir vis dėlto jūs nesibarate. Taip kaip jūs to pasiekiate?

—Labai paprastai, aš laikausi to dėsniio, kad žmona neturi žinoti vyro nuomonės.

Jis nebuvo smalsus

Teisėjas: — Ir dėl ko iškilo peštynės, kuriose tamsta taip smarkiai apdaužei Pumpidrickį?

Kaltinamasis: — Nežinau, pone

teisėjau, nesu prates kišti nosį ne į savo reikalą.

Geriau nežinoti

Vyras: — Norėčiau žinoti, kas čia šeimnininkas šiuose namuose! Žmona: — Laimingesnis būsi, jei nebandysi sužinoti!

—Dabar aš jau įsitikinau, kad alus priduoja žmogui jėgų.

—Idomu būtų sužinoti, kaip tu tai patyrei?

—Nagi, vakar aš jokiū būdu negalėjau tos alaus bačkutės pakelti, o kai visą alų išgėriau, tai šiandieną aš ją su viena ranka lengvai pakeliu...

Vienas už kitą gudresnis

—Miela ponia, kodėl Tamsta ne beperki pas mane jautienos?

—Kad toji, kurią paskutinį kartą pirkau, tiko tik puspadžiams prikalti.

—Ir kodėl tamsta ją neprisikaldinai?

—Kad nē vinis per ją nelindo.

Kai Lietuvos visuomenė paremia kariuomenę

Skaityk, išmanyk ir kitiems pasakyk, kad ŠVYTURYS

geriausias laikraštis.

„ŠVYTURYS“ nekencia melo;

„ŠVYTURYS“ rašo teisybę;

„ŠVYTURYS“ vedamas tautiškai katalikiškoj dvasioj.

„ŠVYTURIO“ kaina visiems prieinama: ARGENTINOJ atseina 4 pezus per metus, arba 2 pezu pusmečiui. URUGVAJUIJ — 2.50 ur. pezu;

BRAZILLIOJ — 20 milreisy;

LIETUVOJ — pezus, arba 2 amerik. doleriu.

NIEKO NELAUKdami UZSIPRENUMERUOKITE „Š V Y T U R I“ SAU IR SAVO GIMINEMS.

Rašykite ant pridedamos čia atkarpos.

Pridedamas pezus, prašau man siuntinėti „Švyturį“ žemiau nurodytu adresu:

Prenumerato vardas ir pavardė

Gyvenamoji vieta

Parašas

„ŠVYTURYS“

c. OLAVARIA 882

BUENOS AIRES

ARGENTINA

Lietuviška Dantų Klinika

CLINICA DENTAL PAVEN

Dantų Gydytojas ir Direktorius

N. Krukauskas

Aukso dantys ir koronos 22 karatų nuo \$ 10. Balti banys nuo 4. Plombos nuo 3. Ttaukiamas dantis be skausmo veltui daromi nauji dantys. Priima kasdiena nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 8

Pavón 488

U. T. 22- 9395

Avellaneda

(Prieš Avellanedos stotį)

Mūsų Bendradarbiai

P. D.

Varlė ir Jautis

Vasaros karštos dienoje
Jautis buvęs rugienoje,
Susiprato brist į balą,
Kad nuo karščio negaut galo.

Ir naujienos būt nebuvo,
Jeigu varlės, giliai buvę,
Nebūt linde į paviršių
Išgązdinti mūsų versio.

Bet štai varlė plačiabūdė,
Iš giliosios išsigrūdus
Šaukia: kas brenda į balą,
Turbūt niekšas nori galo?

Jautis, biškį nusigandęs,
Mano: kas tu, iš kur randies?
Kas per žvėris tu esi,
Kad per balą čia triniesi?

Gal būt esi krokodilas,
Išlindęs balon gyvas,
Kad sakai mane suėsi,
Nors nematau kas tu esi?

Varlė šoko į paviršių
Pertraukdama žodį versio:
Už krokodilą žiauresnė būsiu,
Kai išlindus pasipūsiu

Ir išlindus pūstis ėmė,
Kojas krato, dreba, stena,
Pučias, šnirpsčia, šniokšč į šalį,
Bet didesnė būt negali.

Na ir dirba mūs vargšėlė!
Gailestis bežiūrint ima,
Kuprą stato ir vis žiūri
Kiek lig jaučio augt dar turi.

Bet pamačius kad dar trūksta,
Bėga balon, vien terūksta,
Bėga iš gėdos net kliša
Ir bebėgdama... perplyšo.

Taip išgamos Lietuvoje
Pučias it varlės baloje,
Ir sau sotūs prisidė,
Teršt tėvynės nesigėdi.

Vieni nori lenkais būti,
Kiti vėl rusui pakliūti,
Treti vokiečiui verganti
Ir nuo jo į snukį gauti...

Kas yra gavęs rusų kumščio,
Ir baslių nuo vokiečiu
Tas mylės brangią Lietuvą
Nors nuo jos ir toli būna.

O išgamoms ateis dienos,
Kad sprogs it varlės kerpėlos.

(Šios eilės parašytos Lietuvoje, 1905 metais, gi pa-
baiga pakeista 1925 metais; Argentinoje).

A pie vorus

Angis nemalonus gyvūnas, drie-
žai daro atstumiantį įspūdį. Visai
kitai su vorais. Otai labai įdomus
gyvis.

Vienas žymus Amerikos filoso-
fas savo laiku pasakė, jog jam pa-
tikėtų gyventi tokiam pasaulyje,
kuriam nebūtų vorų. Bet jei jis,
sako prof. J. Arthur Thomson, bū-
tų geriau susipažinęs su gamtos
mokslu, tai tokios nesąmonės ne-
būtų pasakęs. Pasaulis be vorų pa-
sidarytų nepakenčiama vieta gy-
venti. O tai dėl to, kad vorai žy-
miame laipsnyje sulaiko vabzdžius
nuo perdidelio veisimosi. Senovėje
anglai turėdavo labai teisingą po-
sakį: Jeigu nori gyventi, leisk vo-
rui būti gyvam.

Vorai ne vabzdžiai. Jie vabzd-
žiams tiek giminingi, kaip angiai
paukščiams. Vorai neturi sparnų
bet jie gali skristi oru savo pada-
rytais parašutais. Vorai neturi
„ūsu“, kuriais vabzdžiai „susikal-
ba“. Gal joks kitas gyvūnas ne-
pasizymi tokio jutimo žveinumu,
kaip voras.

Vorai turi keturias poras kojų, o
vabzdžiai tik tris. Savo kojomis skysto šilko voras padaro gražų

voras be jokio vargo gali įsikib-
ti į menkiausią nelygumą todėl jis
gali akrobatiškai bėgioti lubomis.

Vabzdžiai turi tris poras žiočių,
o vorai tik dvi. Vorų žiotys atrodo
lyg prilenktas peilis ir prie sulen-
kimo pabaigos randasi nuodų. Visi
vorai nuodingi. Jie prakanda savo
žiotimis auk. ir suleidžia į jas liau-
kų nuodus. Bet gal įdomiausias da-
lykas apie vorus yra tas, kad jie
turi tam tikras liaukas, kurios ga-
mina skystą šilką.

Įdomu pastebėti dar ir tai, kad
vorai gimsta jau pilnai suformuo-
ti. Mažas voras yra visai panašus
į didelį. Tuo tarpu vabzdžiai turi
pereitį kelias būkles, kol galutinai
išsivysto.

Bičių mes negalime suprasti,
nieko nežinodami apie vaiką. Taip
pat mums nesuprantamas ir vo-
ras, šio to nepatyrus apie šilką. Vi-
si vorai gamina skystą šilką. Jis
išspaudžiamas iš daugelio mažų
čiūliaukų, kurios randasi voro kū-
ne. Iš liaukos šilkas išeina srove-
lės pavidale. Kai tik ji susiduria
su oru, tai tuojau sukietėja. Iš

voratinklį ir tam tikrą maišuką
savo vaikams laikyti. Jeigu voras
bėga lubomis ir nebėgi ten užsi-
laikyti, tai jis tuojau išleidžia šil-
ko srovę, kuri prilimpa prie lubų
ir virsta savo rūšies siūlu. Tuo siū-
lu voras paskui lengvai gali leistis
žemyn.

Šilką voras naudoja keliems tik-
slams. Iš jo jis padaro savotišką
lopšėlį, kuris savo išvaizda yra pa-
našus į maišuką. Į tą maišuką jis
padeda kiaušinėlius, iš kurių tam
tikram laikui praėjus išsiriti maži
vorai. Kartais šilko siūlai naudoja-
si padarymui parašutų. Tais pa-
rašutais maži vorai nuskrenda o-
ru keletą dešimčių mylių. Savo
knygoje Darwin'as rašo, jog lai-
vas buvo apie 60 anglišku mylių
nuo Pietų Amerikos kranto, kai
ant jo pasirodė maži vorai.

Vorai pina savo voratinklį nau-
dodamiesi vien tik instinktu. Ki-
taip sakant, jam nereikia moky-
tis, nereikia turėti patyrimo tą
darbą dirbti. Kai jaunas voras pra-
deda pinti pirmą savo voratinklį,
tai jis atlieka tokį pat darbą, kaip
ir seni vorai, kurie turi daug pa-
tyrimo. Padaryti voratinklį vorui
daug laiko nereikia — vos kelių va-
landų. Tą darbą jis gali dirbti švie-
soje ir tamsoje: klaidos niekuo-
met nepadarą.

Pirmiausia voras praveda pama-
tines linijas, kurių paprastai yra
keturios. Tos linijos arba siūleliai
ypatingai tvirti. Po to jis praveda
daug silpnėsių siūlelių, kurie su-
daro lyg stipinų tinklą. Kai tas
darbas užbaigtas, voras nusilei-
džia į vidurį ir pradeda austi vora-
tinklį. Kiekviena vorų rūšis pado-
ro skirtingą voratinklį.

Lytiniai atžvilgiu vorai labai ski-
riasi. Patinas yra tiesiog nykštū-
kas palyginus su patele. Santykis
tarp jų yra toks, koks būtų tarp
vyro, sveriančio 160 svarų, ir mo-
ters, kuri sveria 200.000 svarų.

Susituokimo laikotarpyje pati-
nų būriai sueina į krūvą ir prade-
da kariauti. Jų karas gali prasitęs-
ti keletą ar net keliolika valandų
Bet kai jis užsibaigia, tai nei su-
-stų ne negyvų nėra.

Su patelėmis patinai turi būti la-
tai atsargūs. Jeigu kas patelėms
nepatinka, tai jos be jokio pasigai-
lėjimo visai sulamdo patinus. Jos
pavyzdingos motinos. Kiaušinėlius
jos suvynioja į šilkinis maišiu-
kus, kuriuos padeda tokioje vieto-
je, kad negalėtų prieštis prieiti.
Kartais tai maišėlį ji nešiojasi su
savimi. Jeigu kas maišėlį nuo jos
atima, tai ji ilgai jo ieško.

Yra nepaprastai įdomių vorų,
kurie padaro savo rūšies povande-
ninį laivą savo kiaušinėliams. Tą
laivą paneria vandenin kol ten iš-
sivysto maži vorai. Nejaugi voras
visą tai gali padaryti instinktyviai
nei truputį negalvodamas? Atro-
do, kad taip.

Bet tuo pačiu laiku kažkurie
bandymai rodo, kad vorai lyg ir tu-
ri mikroskopiską protavimą. Jeigu
vorui pakišama viliojanti musė,
tai jis tuojau ją griebia. Musę su-
šlapinus terpentinu voras ją grie-
bia, bet tuojau ir pasitraukia. Jei
už pusvalandžio jam pakišama ta-
pati musė, tai jis ir vėl griebia.
Bet po trijų ar keturių tokių ban-
dymų voras daugiau terpentine
mirkytos musės nebeliečia. Kitą
dieną jis vėl vengia terpentine pa-
mirkytos musės.

Kartais tiesiai sunku ir manyti,
kad voras visai nemastytų. Aust-
ralijoje gyvena nepaprasti vorai.

J. Paršelis - Parojus

Iš ciklo "Užjūrio brolis"

Prisimena Tave kiemo rutos,
Pakelės žilvyčiai ir juodi arimai...
Juk čia jaunystės rūbas siūtas,
Ir čia lankose vainikus pynė...

Kas prie Nevėžio tylių pakrančių,
Kas prie Nemuno, Neries, Šešupės
kur mūs tėveliai surakinti pančių
Kraujuotos bangos ir skausme supės.

Prisimena pakalnės ramios pušys,
Palaukėj beržas svyrūnėlis,
Kaip motina, sesuo, tėtutis,
O aš bučiuoju Jus, kaip pavasario gėlę.

Ir siunčiu Baltijos keliu kalnuotu
Jums meilės taures pakelt už mus,
Kad tie lašai brolių veidus išbučiuotų,
O tėvynė Lietuva, būtų vardas žavus!!!
Antoliesis, 1937 metai.

Studentas Juozas Paršelis

Ūkininko žemdirbio padėtis Sovietų Rusijoje

(Katalikiško savaitraščio "Pane-se; ūkininkas nyksta nuo „kolek-
vėžio Garsas" 52 numeryje tilpo
straipsnis apie ūkininko padėtį
Rusijoje, kurį ištiesai paduodame
savo skaitytojams. Red.).

Valstybė komunistiškoje san-
tvarkoje yra milžiniškas kapita-
listas, kuris neapsakomai išnaudo-
ja visą visuomenę. „Valstybė. a-
not Kibalčio (komunisto trocki-
ninko), perka javus ketvirčia, ar
viena septintąja kainos, kurią ima
už duoną. Milžiniškas ūkininkų
daugumas gyvena daug skurdžiau
negu prieš kolektivizaciją arba
prieš karą“. O Jonas Salonievič,
tarnavęs Sovietų įstaigose specia-
listas, rašo: „Gyvenimo sąlygos
inžinieriaus yra kelis kart bloges-
nės, negu Suomų darbininko; ru-
sų darbininkas gyvena pusiau al-
kanas. Apie inteligentijos naikini-
mą rašo visa pasaulinė spauda...
bet koks menkiesis tas intelligen-
tų naikinimas... ne miesčionys, ne
fabrikantai, ne profesoriai apmo-
ka didžiąją dalį „revoliucijos“ iš-
laidų“, ją pirmą visą ko apmoka ū-
kininkas; jie milijonais miršta ba-
du, tifu, koncentracijos stovyklo-

Patelės atrodo, kaip vaivorykštės.
Gyvena tie vorai medžiuose. Jie
karo šakose pasikabinę ant kokių
trių colių siūlelio. Ten jie pasida-
ro kitą kokio colio ilgio siūlą, ku-
rio galas yra padarytas iš skystos
ir labai limpančios medžiagos. Kai
musė arba uodas lekia pro šalį, tai
voras stengiasi tą siūlelį taip nu-
taikyti, kad prie jo priliptų auka.
Atrodo, kad voras nors truputį tu-
ri mąstyti.

Atpasakojo Arėjas Vitkauskas. 10.000 rubilų mėnesiui."

Koks pasityčiojimas iš savo
klausytojų ir iš tiesos, kai iš Ru-
sijos radio stočių sklaidoma, kad
dabar gyvenama „linksniau ir lai-
mingiau“. Galimas daiktas kai
kam, bet tokių tėra gal koks 1 nuo
šimtis; tai naujoji komunistiškos
Rusijos aristokratija Bet ir čia
tenka pastatyti klausimas, nes ir
jie nevisados sugeba taip galvoti
ir pasitarti, kaip šiuo momentu y-
ra reikalinga. Juk ištisa eilė su-
saudytų didžiųjų negali sugestio-
nuoti laimingą ateitį dabarties po-
nams, kurių atlyginimas siekia iki

LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Pigiausiomis kainomis parduoda laivakortes

Compania Maritima Belga

(LLOYD ROYAL S. A.)

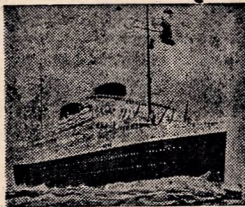
c. 25 DE MAYO 375, piso 3. U. T. 31 - Retiro - 5274 ir 5275

BUENOS AIRES

Laivai išvyksta kas 15 dienų.

Laivokartės į Lietuvą 3 klase \$ 260

Atskirai į Lietuvą \$ 300

Dideli patogumai 3-je klasėje.

Susisiekimai traukiniais su visais Europos miestais.

TEMYK!

Dr. A. GODEL

Specialistas gydymo

Blenoragija — Sifilis (606 — 914)**Kraujo ir Odos**PLAUCIŲ, SIRDIES, SKILVIO, KEFENŲ, NERVŲ
ir REUMATIZMO LIGŲ

X. — SPINDULIAI — DIATERMIA — ANALIZOS

Moterų Ligy Specialistas

Mėnesinių netvarkingumas ir pasivėlavimai.

Lietuviams pirmas patarimas veltui

Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir nuo 15 — 20 val.

Calle CANGALLO 1542**— CLINICA DENTAL —
"SANTA LUCIA"**Centros Calle 39 Nr. 193 — LA PLATA — U. T. 4648-Rocha
Pranešam mūsų gerbiams klijentams ir visuomenei, kad
— klinika persikėlė į naujas, erdvesnes patalpas, sulig
virš nurodyto adreso.Dantų traukimas, taisymas, naujų sudėjimas kaučuko ir
įvairios burnos ligos.

Priima: Nuo 14 iki 19 val. kiekvieną darbo dieną.

Lietuviams žinomas, kaip vienintelis dantų daktaras Berisso
Calle MONTEVIDEO 861 — SKYRIUS BERISSO F. C. S.
Tarp Callao ir Guayaquil**PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA BOKO**IRENGIMAI IR ATIDARIUS CHIRURGINI SKYRIŲ, SIŪLOME PU-
BLIKAI MŪSŲ PATARNAVIMĄ

CHIRURGINĖS operacijos daromos pigiai.

Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai, pro-
statitis, gydoma mokslinės elektrolisis, uretroskopija. Sifilis (606 — 914)
impotencija. Gydoma pigiai. * Oda: Ache, egzema, ulceris. Kvėpavimas:
Džiūva, asma, kroniškas bronchitas. Širdies ligos Viduriai, virškinimas:
Gydomi profesoriaus Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozės
nuo pirmos savaitės, gimdymai, matiz. * Hemoroidai: Išgydoma be o-
peracijos ir be palikimo darbo. * Gerklių, nosies, ausys: Tonsilių, politų
operavimas, etc. * Laboratorija analizavimui kraujo, šlapimo, etc.

Supranta lietuviškai.

X SPINDULIAI — ULTRAVIOLETAI — DIATERMIJA

INFRARAUDONI

Priėmimas:

Nuo 10—12 ir 15—21
Šventėmis 10 iki 12

PATARIMAI \$ 3.—

Trečiad. ir šeštad. su
šiuo skelbimu veltui.**ALMIRANTE BROWN 1039****Instituto "RAMOS MEJIA"**

Pigios kainos.

Mokėjimo palengvini-

mai. Nuo 9 — 21 v.

Sekmdien. 9 — 12 v.

1. ANALIZAS ŠLAPUMO, ištyrimai Blenoragijos, ar tiksliai pagydyta. Išgydymas galutinas, naujo-
viškas ir greitas.
2. KRAUJO LIGOS IR MAZAKRAUJYSTĖ (Tikslus
analizės).
3. AVARIJOS visų laipsnių. Gydymas patikrinus
(kraują anal. 1914).
4. APTARNAUJAMAS GYDYTOJŲ SPECIALISTŲ
5. ODOS kroniška egzema, votys, plaukų kritimo
(Ultravioletiniai Spinduliai).
6. HEMOROIDAI — gyslių ištinimas, Prof. Sicardo
7. LYTNIAI NEGALAVIMAI: išgydomi prof. Cica-
relli metodu.
8. NERVŲ ligos: nemiegas, neurastenija, smegenų
sumenkėjimas.
9. REUMATIZMAS: Išias dieguliai, astma, slogas.
10. SIRDIS: mušimas, nuvargimas, spaudimas.
11. PLAUCIAI: kosulys, silpnumas, kvapo trukumas,
sulesėjimas.
12. SKILVIS: Išputimas, nerviškumas, užkietėjimas,
vėma, žaizdos.
13. GERKLĖ, nosis, ausys: nukrypimai, polypai, už-
degimai.
14. MOTERŲ ligos: (atskirai) gimdyvės ligos, mėne-
sinės ir panašios.

VISIŠKAS IŠGYDYMAS \$ 40.—; \$ 5 PER SAVAITE
ANALIZAI IR PATARIMAI Veltui
KALBAMA LIETUVISKAI**Rivadavia 3070****Pigiausia kelion**i KAUNA
per KIEL kanalą
gelima parvažiuoti laivais**G. A. L.**GDYNIA AMERICA
LINEAS
DE NAVENACION S. ASekantis išplaukimav iš
Buenos Airess/s „Kosciuszko“
20 DE ENERO DE 1938**Pigu-**

Kainos be kompetencijos

Patogu-

kabinos 2 asmenims

Valgis-

sveikas ir skanus

Atstovas:

BANCO POLACO

P. K. O.

TUCUMAN 466

CORRIENTE 2700

Laivabotės išvykimui ir gi-
miniu atsikvėtimui
parsiudoda?**BANKUOSŲ IR TURIZ
AGENCIJŲ ROSE****NE APSIRIK!**Tik Pr. Dombravas yra lie-
tuvis Argentinoje, kuris žino
vietos įstatimus, rašo prašy-
mus, skundas ir t. t.

Bernardo de Irigoyen 1692.

U. T. 23 - 4675

CLINICA

DR. APERAVICIAUS

Corrientes 1955 U. T. 47-7746

Atdara nuo 16-20 val kasdien

Žymus chirurgas, diplomuotas

Rusijoje ir Argentinoje

MOTERŲ LIGOS

X SPINDULIAI

Dr. SCHAVELZON

LIGONINĖS "MUNIZ" SEFAS

Veneros ligų, gerklių, ausų,
nosies pilvelio, širdies, kraujo
plaučių ir kepenų. Specialis-
tas. Kalba visomis kalbomis.
Darbininkams didelė nuolaidaPUEYRREDON 936, Bs. As.
U. T. 47 — 8416

A K U S E R E

A. BENEŠ BILEK

Daug jau pasidarbavusi lietu-
vių Kolonijoje

c. LIMA 1217

U. T. 23 - B. O. - 3389

Priima kasdien nuo 9 val. iki
8 vakaro.**Didžiausias Buenos Aires
LIETUVIŠKAS VIESBUTIS**

STASIO PAVILIONIO

(Viena kvadra nuo Plaz Constitucion)

BERNARDO de IRIGYOEN 1692, kampas Caseros

U. T. 23 Buen Orden—4675

Tikri lietuviški valgiai ir gerimai. Svarios lovos. Taip pat iš-
sini muojn atoskiri kambariai. Kainos labai pigios! Svarus ir man-
dag aptarnavimas.

KIEKVIENA SEKMADIENI DAROMI ŠOKIAI

Lietu ai ir lietuvis čia susirenka, ne tik čia linksma malou ir
lietuviška.

Viesbutyje yra

DARBO BIURAS

Yra lietuvių advokatas kuris veda visokias bylas ir skundas

kviečiame visi lietuviai be pažintų skuitmo APSILANKYT

Jeigu Tamista nori devėti elegantiškai pa-
siūtus, geriausios medžiagos ir pigiausia
kaina rūbus, siūkis tik ilgų metų prakti-
kos užgrūdinto meisterio**Igno Padvalskio**

—vyriškų ir moteriškų rūbų siūvykloje—

Didelis, naujai gautų rudens ir žiemos

sezoniui medžiagų pasirinkimas.

Prašome įsidėmėti ir neapamiršti:

— Boca —
Calle OLAVARRIA 882**INSTITUTO MEDICO "LIMA"**

Direktorius Dr. Bartolomé Bosio

MEDICINIS KAS PERŽIUREJIMAS PRIVALOMAS

SVEIKATOS APSAUGOJIMUI

Abiejų lyčių LYTNIŲ ligų specialis peržiūrėjimas.

(Atskiri kambariukai).

VENERINĖS LIGOS: Blenoragija aštrioji ir kroniška. Pro-

stata. Gota. (Patikrinimas išgijimo).

SIFILIS. ODA. PLAUKŲ KRITIMAS.

SEKSUALINIS NEGALAVIMAS.

ANALIZAI: Vassermano ir Kahn'o reakcijos. Šlapimo (vi-

suotinas). Kultūrai. Seiliu. Kraujo.

BENDROJI KLINIKA: Pilvelis ir žarnos. Širdis. Plaučiai.

Neumotoraksas. Jąknos. Reumatas. Nervai. Ciatika. —

HEMOROIDAI. VARISAI IR ŽAIZDOS.

MOTERŲ: Kiaušeliai. Motė. Meninės. Įvairios reakcijos.

MEDICINISKOJI ELEKTRA: Diatermija. Elektrokoagulacija

Ultravioletiniai spinduliai. Radiografijos.

GERKLĖ, NOSIS ir AUSIS: Priaugimai. Migdolai. Nosies sie-

nos. Operacijos.

Ligonis prižiurimas klinikos speciališko personalo. Greitumas

ir mandangumas. — Ekonomiški abonementai. — Išimokėji-

mo galimybės. — Patarimas veltui.

Priėmimo valandos: nuo 15 iki 20 val.

LIMA 1909

oeste

**Didelė Klinika
CONSTITUCION**Modernus VENERINŲ LICU gydymas: BLÉNORAGIJA
aštrioji ir kroniška: analizei peržiūrėjimui ar gerai išgydytas.
ODA ir SIFILIS. Kraujo analizė su Wassermano reakcija.
Šlapimo. NICAIAVIMAS Seksualinis susilpnėjimas. Vidu-
ny ligos: Širdis, Skilvis, Haidis (kritinės ir rugos skaudėj-
mas). Kepenos, Haidis. VARIKAI. HIN CICIALAI. MO-
TIFU: Kiaušeliai. Neštumas. REUMATAS. Ciatika.
GERKLĖ NOSIS AUSYS Nosies sie- nos, migdolai, opera-
cijos tik 30 metų. DIATERMIA. X SPINDULIAI.
Neleisk veltui pinigų tui laiko. Tikrai čia gali tikrai išgydyti,
nes mūsų daktari specialistai prižiūri ameningai, mūsų senoje
ir akredituotoje Klinikoje.

KALBAMA LIETUVISKAI

Ekonomiški abonementai. Valdininkams ir darbininkams išimokė-
mo lervgataiPriėmimo nuo 9 iki 21. Sekmadieniais ir šventadieniais nuo
9 iki 12. val.MŪSŲ LAIKRAŠČIO SKAITYTOJAMS
PILNIAI LAIKRAŠČIO VERTUI**LIMA 1618**

PRIEŠAIS PAT PLAZA CONSTITUCION